

Bart Schneemann Artistiek leider schakelt alweer

‘Aandacht in de zaal geeft je vleugels’

Het Nieuwjaarsconcert van het Nederlands Blazers Ensemble gaat ook dit jaar niet in zijn traditionele vorm door. Toch blijft artistiek leider Bart Schneemann optimistisch. ‘De crisis heeft ook mooie dingen opgeleverd.’

Erik Voermans
KLASSIEKE MUZIEK

Het Nieuwjaarsconcert van het Nederlands Blazers Ensemble, op 1 januari live mee te maken in het Concertgebouw en 's avonds uitgezonden op televisie, is al sinds 1972 een mooi muzikaal begin van het nieuwe jaar. Voor een volle Grote Zaal speelt het ensemble een bont programma, waarin niet alleen werken van Bach, Beethoven, Mozart en moderne componisten worden gespeeld, maar ook muziek klinkt uit alle windstreken, vaak uitgevoerd door musici met een vluchtelingenstatus.

Hoe de programma's ook worden genoemd en hoe sfeervol of kolderiek ze theateraal ook worden aangekleed, het uiteindelijke overkoepelende thema is altijd de gedachte dat de schoonheid en het erbarmen, kortom het goede in de mens, zal overwinnen. En dan is er natuurlijk nog de Jonge Componisten Wedstrijd, die in de loop van de jaren al veel talenten een zetje in de rug heeft gegeven. Denk aan Joey Roukens, Wilbert Bultman en Jan-Peter de Graaff.

Kwetsbaar intiem

Het Nieuwjaarsconcert van 2021 kon niet op de vertrouwde wijze plaatsvinden, maar omdat het NBE dit ruim van tevoren wist, konden ze een alternatief verzinnen dat op televisie wonder-

wel werkte. In het Concertgebouw werden, verspreid over de hele zaal, tot in de nok aan toe, groepjes musici neergezet en uitgelicht, die op een kwetsbaar intieme manier met elkaar musiceerden. Er was alleen geen publiek bij.

Voor het Nieuwjaarsconcert van 2022 leek alles business as usual te worden, totdat het kabinet alsnog een halve lockdown afkondigde. Alle plannen van het NBE konden in de prullenbak.

“Voor ons is dit wel het *worst possible scenario*,” zegt hoboïst en artistiek leider Bart Schneemann met spijt in de stem. “Als we dit een maand eerder hadden geweten, hadden we net als vorig jaar kunnen experimenteren met een nieuw concept, gedacht vanuit een televisieprogramma, dus met verschillende camera-voeringen, settings, belichting, met uitgebreide montage-mogelijkheden. Maar we konden de spullen niet eens tijdig krijgen, de praktikabels, de juiste camera's. Het wordt nu een combinatie van wat we vorig jaar deden en de voor ons klassieke manier, hoewel dat woord voor ons eigenlijk niet van toepassing is natuurlijk.”

“We gingen er tot op het laatste van uit dat we het Nieuwjaarsconcert drie keer zouden kun-

nen spelen, voor steeds 2000 man publiek. Dat publiek is heerlijk, maar het beperkt je mogelijkheden op het podium. De camera's kunnen nauwelijks een kant op. Elk jaar is het weer een puzzel om iets spectaculairs te bedenken zonder in herhalingen te vallen. Daarom had het concert van 2021 iets van een *blessing in disguise*: we konden nu iets doen wat op het podium nooit mogelijk was geweest."

Voor 2022 was het steeds maar schakelen geblazen. Van 2000 man publiek, naar 1250, naar 450 op anderhalve meter en nu nul. "Door die veranderingen bleven we in het ongewisse en konden we steeds maar geen definitief plan aftikken. Ik vind het ongelooflijk jammer, al heb ik alle begrip voor de maatregelen hoor. We zitten met ons allen in die crisis en we proberen daaruit te komen. Spijtig is wel dat het met zoveel polarisatie gepaard gaat."

Vriendenclub

Geen publiek betekent geen inkomsten, maar met hulp van BNN/Vara en de NPO, die het Nieuwjaarsconcert uitzendt, kan het toch doorgaan. "Zij hebben een deel van het verlies gedekt. Dat geeft ons het gevoel dat ze echt begaan zijn en dat is voor ons erg prettig. Daarnaast hebben we de afgelopen decennia een vriendenclub opgebouwd, de Lotgenoten, die ons waar mogelijk ondersteunen. We hebben een publiek dat echt geworteld is, dat bij ons hoort. Dat is een oogst van vele jaren. We gaan dus niet failliet, ook al omdat we tot de groepen horen die overheidssteun krijgen."

Schneemann vertelt over het belang van het publiek. "Die aandacht en concentratie in de zaal geven je vleugels. Het luisterend oor van een an-

der maakt je beter. Dat is echt waar je het allemaal voor doet. Daarom is zo'n coronacrisis voor een musicus het slechtste wat je kunt bedenken, even los van alle financiële rampspoed die zich óók afspeelt. Niet meer kunnen optreden, geen publiek meer kunnen opbouwen, is een Slecht Nieuws Show. Live streamen is leuk, maar het blijft een slap aftreksel van wat het kan zijn."

"Maar je hoort mij niet klagen, want het Blazers Ensemble heeft veel minder harde klappen gekregen dan collega's die ik ken. En het heeft nieuwe ideeën opgeleverd, onder meer voor Jong NBE, de kroon op onze educatieprojecten, waarin we jonge musici coachen. Jong NBE is in feite onze *Nachwuchs*, onze toekomst. We leren veel van onze jonge spelers; en andersom mischien ook. Er was nu tijd om een project als Unlocked te ontwikkelen, waarin we met Jong NBE in de Philharmonie in Haarlem een programma in elkaar hebben gezet, dat uiteindelijk is gestreamd en ruim 100.000 kijkers trok. Onder normale omstandigheden was daar geen tijd voor geweest. Dat was supergaaf. En zo bezien kun je ook optimistisch zijn over deze tijd."

Nederlands Blazers Ensemble, Nieuwjaarsconcert, NPO 2, 1/1, 18.50 uur

'We hebben een publiek dat echt geworteld is, dat bij ons hoort'
'Elk jaar is het weer een puzzel om iets spectaculairs te bedenken'

Wayne Thiebaud nam zijn werk serieus, maar kon soms ook grapjes in zijn schilderijen stoppen

→ **Bart Schneemann is hoboïst en artistiek leider van het Nederlands Blazers Ensemble: 'Het luisterend oor van een ander maakt je beter.'**

FOTO PETER LODDER